

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه

تاریخ: ۱۳۷۴/۱۱/۲۱

شماره: ۳۲۶۲-۶۲۴۷/۰۵۴-۱۰۲

بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مهندسان مشاور

موضوع: دستورالعمل نحوه تعیین حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی مهندسان مشاور

به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و آیین نامه استانداردهای اجرایی طرحهای عمرانی، دستورالعمل پیوست که از نوع گروه اول (لازم الاجرا) است، در ۶ صفحه صادر می شود تا در قراردادهایی که بعد از تاریخ ابلاغ این بخشناهه منعقد می شود و همچنین خدمات از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱ به بعد قراردادهای منعقد شده مهندسان مشاور به مورد اجرا گذاشته شود.

با ابلاغ این دستورالعمل، دستورالعملهای شماره ۱۴۱۹۷-۱۳۷۵۸-۰۴/۱۳۷۲/۸/۱۵ و شماره ۱۵۳۷۳-۰۴-۰۱۴۰/۰۵-۰۲-۱۰۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۲/۱، برای خدمات از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱ به بعد لغو می شود.

یادآوری می شود که ضریبهاي منطقه اي حقوق عوامل نظارت کارگاهی، مطابق پيوست ۳ دستورالعمل بخشناهه شماره ۱۳۶۸/۲/۱۸-۱-۲۲۳۴/۰۴-۴۸۸ مورخ ۱۳۶۸/۲/۱۸ است.

Hamid Mirzadeh -
معاون رئیس جمهور و
رئیس سازمان برنامه و بودجه

دستورالعمل نحوه تعیین عوامل نظارت کارگاهی و روش تعیین و پرداخت

حق الزحمه خدمات نظارت عوامل کارگاهی مهندسان مشاور

پیوست بخشنامه شماره ۳۲۶۲-۰۲-۶۲۴۷/۵۴ ۷۴/۱۱/۲۱ مورخ

عوامل و حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مهندسان مشاور به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱. نحوه تعیین عوامل نظارت کارگاهی: عوامل مورد نیاز برای نظارت کارگاهی از نظر درجه و رشته تحصیلی، تجربه کاری و تعداد، به تناسب نوع و حجم کار، با توافق دستگاه اجرایی و مهندس مشاور تعیین می‌شود.

چنانچه حین انجام خدمات، تغییر کمی و کیفی عوامل نظارت کارگاهی ضروری باشد، با اعلام هر یک از دو طرف قرارداد در مورد تعداد و ترکیب جدید عوامل، بررسی و توافق می‌شود.
در صورتی که کاهش عوامل نظارت کارگاهی مورد توافق قرار گیرد، تاریخ اجرای توافق پانزده روز بعد از تاریخ حصول توافق خواهد بود.

۲. نحوه تعیین حقوق عوامل نظارت کارگاهی: حقوق عوامل کارگاهی، به شرح زیر تعیین و پرداخت می‌شود:

۱-۱. حقوق مینا: حقوق مینا برای عوامل نظارت کارگاهی بر حسب طبقه شغلی، درجه تحصیلی و سابقه کار آنها، طبق جدول ضمیمه این دستورالعمل معین می‌شود.

۱-۲. سابقه کار: مبنای سابقه کار مهندس (لیسانس، فوق لیسانس و دکترا)، تاریخ فارغ التحصیلی است. این مینا، در مورد دارندگان درجه تحصیلی کار دان فنی (فوق دیپلم رشته های فنی و نقشه برداری)، دیپلم متوسطه، دیپلم هنرستان، سیکل، راهنمایی و ابتدایی، گواهی مستند صادره توسط دستگاه های اجرایی، نهادها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و همچنین مهندسان مشاور و پیمانکاران ذیصلاحیت است. تبصره) تغییرات ناشی از افزایش سابقه کار عوامل نظارت کارگاهی در مدت اجرای کار، در تاریخ احراز شرایط منظور خواهد شد.

۱-۳. ارتقای درجه تحصیلی: چنانچه عوامل نظارت کارگاهی موفق به اخذ مدرک تحصیلی درجه بالاتر شوند، تمام سالهای تجربه آنها با مدرک تحصیلی قبلی، جزو سابقه کار با مدرک تحصیلی جدید منظور می‌شود.

تبصره) در صورتی که مدرک تحصیلی جدید لیسانس باشد، نصف یا حداقل ۵ سال (هر کدام کمتر است) از سابقه تجربی با مدرک تحصیلی قبلی، جزو سابقه کار با مدرک تحصیلی جدید منظور می‌شود.

۲-۲. ضریب تأثیر نوع کار.

۲-۲-۱. ضریب خطی: حقوق عوامل نظارت کارگاهی کارهای راه، راه آهن، آبیاری و زهکشی، خطوط انتقال آب، خطوط انتقال نفت و گاز و خطوط انتقال برق، در ضریبی بهنام ضریب خطی که میزان آن ۱/۱۵ است ضرب می‌شود.

۲-۲-۲. ضریب تخصص: در مواردی که به تخصصهای تجربی خاصی نیاز است، حقوق مهندسان دارای تخصص تجربی خاص، در ضریبی بهنام ضریب تخصص ضرب می‌شود. میزان ضریب یاد شده، با توافق دستگاه اجرایی و مهندس مشاور تعیین می‌شود و حداقل آن برابر ۱/۲۵ است.

۲-۲-۳. ضریب سرپرستی: حقوق مهندسی که حداقل ده سال تجربه کار داشته و سرپرستی حداقل ۱۰ نفر از عوامل نظارت کارگاهی را عهده‌دار باشد، در ضریبی بهنام ضریب سرپرستی که میزان آن ۱/۱۵ است، ضرب می‌شود.

۲-۳. ضریب تأثیر منطقه اجرای کار: با توجه به محل جغرافیایی اجرای کار، ضریبی بهنام ضریب منطقه‌ای، با استفاده از جدولهای آخرین دستورالعمل ضریب منطقه‌ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی، به ترتیبی که در زیر آمده‌است، تعیین شده و در حقوق عوامل نظارت کارگاهی ضرب می‌شود.

۲-۳-۱. ضریب منطقه‌ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی برای کارهای واقع در مرکز شهرستان: برای کارهای واقع در مرکز هر شهرستان، ضریب منطقه‌ای درج شده در دستورالعمل ضریب منطقه‌ای برای مرکز شهرستان، به ترتیب زیر در نظر گرفته می‌شود:

الف) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در رشته‌های مهندسی و همچنین فوق دپلم، ضریبهای درج شده در جدولهای ضریب منطقه‌ای.

ب) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی تکنسین و کمتر از آن، ضریب منطقه‌ای طبق رابطه زیر تعدیل می‌شود.

$$A = \text{ضریب منطقه‌ای تعدیل شده} \times 0.7 + 1$$

توضیح: A مساوی است با ضریب منطقه‌ای طبق ضریبهای درج شده در جدولهای ضریب منطقه‌ای عوامل نظارت کارگاهی.

۲-۳-۲. ضریب منطقه‌ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی برای کارهای واقع در خارج از مرکز شهرستان: برای تعیین ضریب منطقه‌ای نقاط خارج از مرکز شهرستان، بسته به فاصله آن نقطه از مرکز شهرستان،

امکانات و وسایل زندگی و شرایط آب و هوایی، رقمی بین حداقل و حد اکثر و یا مساوی ضریب‌های درج شده در ستون جدولهای ضریب‌های منطقه‌ای برای خارج از مرکز، بین دستگاه اجرایی و مهندس مشاور توافق شده و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

الف) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در رشته‌های مهندسی، ضریب منطقه‌ای با استفاده از رابطه زیر تعدیل می‌شود.

$$\text{ضریب منطقه‌ای} = \frac{1}{25 + 1}$$

توضیح: B مساوی است با ضریب منطقه‌ای توافق شده برای کارهای واقع در خارج از مرکز هر شهرستان.

ب) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی کاردان فنی (فوق دیپلم رشته‌های فنی و نقشه‌برداری) و کمتر از آن، ضریب منطقه‌ای برای کارهای واقع در خارج از مرکز شهرستان برابر B در نظر گرفته می‌شود.

۲-۳-۳. تداخل مناطق: چنان‌به خدمات نظارت در بیش از یک منطقه قرار گرفته باشد، ضریب منطقه‌ای مناطق مربوط، به نسبت حجم عملیات واقع در آنها بدست می‌آید.

۲-۴. محاسبه حقوق ماهانه عوامل نظارت کارگاهی: حقوق عوامل نظارت کارگاهی در هر ماه، از حاصل ضرب حقوق مبنای ضریب‌های تأثیر نوع کار و منطقه‌ای (بر حسب مورد)، با توجه به میزان کارکرد هر یک از عوامل در آن ماه، به دست می‌آید.

۳. هزینه‌های بالاسری: هزینه‌های بالاسری مربوط به نظارت عوامل کارگاهی مهندسان مشاور به میزان ۱۰۰ درصد حقوق عوامل نظارت کارگاهی (با توجه به مفاد بند ۲-۴)، تعیین می‌شود. این هزینه‌ها، شامل موارد زیراند:

- هزینه‌های اداری و مالی دفتر مرکزی.

- هزینه‌های مربوط به مزایای نقدی و غیرنقدی، ناشی از اعمال قوانین کار و امور اجتماعی.

- هزینه جانشین کردن عوامل در مدت مخصوص استحقاقی و استعلامی.

- هزینه کار مزد ضمانت نامه‌ها، مالیات، سود و مانند آنها.

۴. نحوه تعیین وسایل نقلیه و هزینه آن.

۴-۱. تعداد و نوع وسیله نقلیه (اتومبیل) مورد نیاز کارگاه که توسط مهندس مشاور تأمین می‌شود، با توافق

دستگاه اجرایی و مهندس مشاور تعیین می‌گردد، این تعداد، در حین اجرای کار می‌تواند با توافق دو طرف، کاهش یا افزایش یابد.

۴-۲. هزینه ماهیانه وسیله نقلیه، ۸۰۰۰۰ ریال است.

تبصره ۱) هزینه ماهیانه وسیله در کارهای موضوع بند ۲-۲، ۱-۲-۲، ۹۶۰۰۰ ریال است.

تبصره ۲) به لحاظ شرایط خاص آب و هوا در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان، در صد به هزینه ماهیانه وسایل نقلیه برای کارهای واقع در جزایر و همچنین، تا فاصله ۳۰ کیلومتری سواحل، اضافه می‌شود.

۵ محل کار و سکونت عوامل نظارت کارگاهی.

۵-۱. دستگاه اجرایی، دفتر محل کار عوامل نظارت کارگاهی را در حد متعارف در کارگاه تأمین نموده و یا در مورد تأمین یا پرداخت اجاره بهای آن در خارج از کارگاه در حد متعارف، با مهندس مشاور توافق می‌کند.

۵-۲. دستگاه اجرایی، محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی را که به لحاظ دوری فاصله کارگاهها از شهرهایشان، لازم است در محل کار اسکان یابند، در کارگاه و در حد متعارف تأمین نموده یا در مورد تأمین یا پرداخت اجاره بهای آن در خارج از کارگاه در حد متعارف، با مهندس مشاور توافق می‌کند.

تبصره) چنانچه کارگاه در محدوده یا نزدیک شهر یا شهرهایی واقع باشد که تأمین عوامل مورد نیاز از ساکنان آن شهرها ممکن نباشد و لازم باشد که تمام یا عده‌ای از عوامل نظارت کارگاهی از ساکنان سایر شهرها انتخاب شوند، دستگاه اجرایی یا محل سکونت عوامل یاد شده را در حد متعارف، در کارگاه تأمین می‌کند، یا در مورد تأمین یا پرداخت اجاره بهای آن در خارج از کارگاه در حد متعارف، با مهندس مشاور توافق می‌نماید.

۵-۳. هزینه تجهیز دفاتر کار و محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی در حد متعارف، شامل هزینه‌های تهیه میزکار، صندلی، کمد، وسایل خواب، وسایل سرمایش و گرمایش ساختمان و مانند آن، به عهده دستگاه اجرایی است.

۵-۴. هزینه‌های بهره‌برداری و نگهداری از دفاتر کار و محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی در حد متعارف، شامل هزینه‌های روشنایی، مصرف آب، گاز، سوخت و همچنین، هزینه‌های نظافت، مراقبت، مرمت و نگهداری، به عهده دستگاه اجرایی است.

۵-۵. چنانچه دفاتر کار و محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی، به صورت اجاره توسط مهندس مشاور تأمین و تجهیز آنها توسط او انجام شود، هزینه‌های مربوط به استهلاک تجهیزات ساختمانها و هزینه‌های

بهره‌برداری و نگهداری ساختمانها (موضوع بندهای ۳-۵ و ۴-۵) نیز، ضمن تعیین اجاره ماهانه، تعیین و توافق خواهد شد.

یادآوری می‌شود که هنگام تعیین اجاره محل و هزینه‌های جنبی یاد شده، کسورات قانونی مانند بیمه و مالیات، باید در نظر گرفته شوند.

۶. نحوه پرداخت حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی مهندس مشاور: حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی که شامل حقوق عوامل نظارت کارگاهی به شرح درج شده در بند ۴-۲، هزینه‌های بالاسری موضوع بند ۳، هزینه وسایل نقلیه موضوع بند ۴ و بر حسب مورد هزینه‌های محل کار و سکونت است، در پایان هر ماه بر اساس صورت حساب مورد تأیید دستگاه اجرایی، محاسبه و به مهندس مشاور پرداخت می‌شود. تبصره) برای جبران تغییراتی که ممکن است در شرایط تعیین و پرداخت حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی در سالهای مختلف بروز کند، سازمان برنامه و بودجه پس از ارزشیابی عملکرد این دستورالعمل ضوابط و شرایط جدید و میزان تغییرات در حق الزحمه را، تعیین و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌کند، تا ملاک عمل قرار گیرد.

۷. بازرسی کیفیت خدمات مهندسان مشاور در امر نظارت: به منظور اطمینان از رعایت مشخصات فنی در اجرای کارها، دستگاههای اجرایی باید در بررسی صلاحیت فنی عوامل نظارت کارگاهی و عملکرد آنها دقیق و توجه کافی به عمل آورند تا افراد فاقد صلاحیت به کار گرفته نشوند، در ضمن ضروری است موارد عدم رعایت مشخصات فنی را علاوه بر اقدام قراردادی، برای منظور نمودن در ارزشیابی عملکرد مهندس مشاور مربوط به سازمان برنامه و بودجه منعکس نمایند. بدیهی است این سازمان نیز بنا به مستولیت خود در امر نظارت بر طرحهای عمرانی، چنانچه ضمن بازدیدهای نظارتی کارشناسان سازمان با مواردی از عدم رعایت مشخصات فنی روبرو شود، مراتب را بر اساس دستورالعمل موضوع ماده ۲۴ آئینامه تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای خدمات مشاوره مورد بررسی قرار داده و تصمیم لازم را به منظور تقلیل رتبه و یا حذف از فهرست اسامی واحدهای خدمات مشاوره ذیصلاحیت اتخاذ می‌نماید.

* طبقه کار	درجه تخصصی	ساخته کار	ردیف
مهندس	فوق لیسانس	فوق لیسانس	۲۰
کار دانشی فوچ دیپلم رشته اقتصادی و تئوری برداری	فوق لیسانس	فوق لیسانس	۱۹
دانشی دیپلم هنرستان و دیپلم متخصص	دانشی دیپلم هنرستان و دیپلم متخصص	دانشی دیپلم هنرستان و دیپلم متخصص	۱۸
ناظر فنی سیکل ساخته با پایان زمانی قفلی	ناظر فنی سیکل ساخته با پایان زمانی قفلی	ناظر فنی سیکل ساخته با پایان زمانی قفلی	۱۷
ناظر کار خر اعد بود	ناظر کار خر اعد بود	ناظر کار خر اعد بود	۱۶
- مهندس به فردی اطلاق می شود که دارای تحصیلات عالی در یکی از رشته های فنی و مهندسی، با درجه تحصیلی دکترا در رشته های مهندسی، مهندل فوق لیسانس به اضافه ۳ سال	- مهندس به فردی اطلاق می شود که دارای تحصیلات دانشگاهی با مرکی تحصیلی کار دان یا فوق دیپلم در رشته های فنی و نقشه برداری باشد.	- کار دان فنی به فردی اطلاق می شود که دارای تحصیلات دانشگاهی با مرکی تحصیلی کار دان یا فوق دیپلم در رشته های فنی و نقشه برداری باشد.	۲۰
- تکنسین بدون سابقه کار، فردی است که دارای گواهینامه دیپلم هنرستان در رشته مروط، بدون سابقه کار در رشته مروط باشد، تکنسین دارای دیپلم متخصص با ۲ سال سابقه کار در رشته مروط باشد. افرادی که دارای گواهینامه ششم اتمامی ساقی، با پیغام ابتداء فعلی باشند و بنا بر تأثید سال سابقه کار تنشه بوداری، معاذل تکنسین بدون سابقه کار در رشته مروط گرفته می شود.	- تکنسین بدون سابقه کار، فردی است که دارای گواهینامه دیپلم هنرستان در رشته مروط، بدون سابقه کار در رشته مروط باشد. افرادی که دارای گواهینامه ششم اتمامی ساقی، با پیغام ابتداء فعلی باشند و بنا بر تأثید سال سابقه کار تأثیل از بلاح این مصادر العمل به عنوان باطنی اتفاق نداشتند از این بعد میرزه هجتان تأثیر فنی خواهند دید. در این صورت، ناظر فنی با تحصیلات ششم ابتداء این ساقی با پیغام ابتداء فعلی باشند و بنا بر تأثید سال سابقه کار، معاذل ناظر فنی سیکل ساخته (با پایان راهنمایی فعلی) با سال سابقه کار در نظر گرفته می شود.	- ناظر فنی فردی است که دارای گواهینامه سیکل ساخته با پایان دو دوره راهنمایی فعلی با سال سابقه کار در رشته مروط باشد. افرادی که دارای گواهینامه ششم اتمامی ساقی، با پیغام ابتداء فعلی باشند و بنا بر تأثید سیکلهای اجرایی تأثیل از بلاح این مصادر العمل به عنوان باطنی اتفاق نداشتند از این بعد میرزه هجتان تأثیر فنی خواهند دید. در این صورت، ناظر فنی با تحصیلات ششم ابتداء این ساقی با پیغام ابتداء فعلی باشند و بنا بر تأثید سال سابقه کار، معاذل ناظر فنی سیکل ساخته (با پایان راهنمایی فعلی) با سال سابقه کار در نظر گرفته می شود.	۱۹
- افرادی که دارای مرکی تحصیلی سیکل ساخته با پایان راهنمایی فعلی باشند و بنا به تأثید مستکمهاهی اجرایی، تأثیل از بلاح این دستورالعمل به عنوان تنشه بودار اشتبال داشته اند از این بعد میرزه هجتان تنشه بودار خواهند دید. در این صورت، ناظر بودار با تحصیلات سیکل ساخته با پایان راهنمایی فعلی با سال سابقه کار در نظر گرفته می شود.	- افرادی که دارای مرکی تحصیلی سیکل ساخته با پایان راهنمایی فعلی باشند و بنا به تأثید مستکمهاهی اجرایی، تأثیل از بلاح این دستورالعمل به عنوان تنشه بودار اشتبال داشته اند از این بعد میرزه هجتان تنشه بودار خواهند دید. در این صورت، ناظر بودار با تحصیلات سیکل ساخته با پایان راهنمایی فعلی با سال سابقه کار در نظر گرفته می شود.	- افرادی که دارای مرکی تحصیلی سیکل ساخته با پایان راهنمایی فعلی باشند و بنا بر تأثید سال سابقه کار، معاذل ناظر فنی سیکل ساخته (با پایان راهنمایی فعلی) با سال سابقه کار در نظر گرفته می شود.	۲۰